

PRONK BOUW

Aandacht voor ambacht

Aandacht voor ambacht

Bouwen met aandacht voor ambacht. Het is niet alleen ons credo, het is ook de belofte die wij onszelf én onze opdrachtgevers elke dag opnieuw doen. Het is de basis voor onze meerwaarde. Het is wat ons ons tot een betrouwbare, zorgvuldige partner maakt.

Pronk Bouw. Drie disciplines – bouwen, restaureren en leidekken – met steeds weer dezelfde kernwaarden, die hoog in het vaandel staan: vakmanschap, onderscheidend vermogen, zorgvuldigheid, continuïteit, toekomstgerichtheid en oog voor duurzaamheid.

Dat doen we in nauwe samenwerking met gespecialiseerde partners, die dezelfde kernwaarden koesteren als wij: van aanbouw tot nieuwbouw, van nieuw woonhuis tot gerestaureerd grachtenpand, van kerken tot monumentale panden en van gerenoveerde winkel tot modern bedrijfsgebouw.

Binnen de drie disciplines profileren we ons als een veelzijdige partij, die het grote en kleine werk niet schuwt en volop investeert in de verdere ontwikkeling van zowel onze mensen als ons bedrijf. Want ambacht is méér dan alleen restauratie of lood-, koper- en zinkwerk. Ambacht creëert toegevoegde waarde in de totale bouwkolom.

In deze uitgave presenteren wij een reeks recent door ons uitgevoerde projecten, verspreid over de drie disciplines. Wij hopen dat ze een goed beeld verschaffen van ons kennen en kunnen.

Glenn Pronk
Bert Pronk

In deze uitgave:

Metamorfose voor boshuisje Schoorl.....	3
'Terugrestauratie' grachtenpand: 'Puur esthetisch genot'.....	6
Grote Kerk: 'Het zit 'm in het vakmanschap'.....	9
Bergense villa in alle opzichten een droomhuis.....	12
Nieuwbouw Hazera: 'Nou meneer, alles klopt'.....	16
'Reanimatie' Westfries langhuis: perfecte imperfectie.....	18
Kennis, kunde én hoge gunfactor in De Weere.....	22
Dakrenovatie Haarlem: 'Altijd dat eerlijke verhaal'.....	24
Duurzame nieuwbouw: 'Ongekend oog voor detail'.....	26

Metamorfose voor boshuisje

Stadsmensen in de natuur: Robert Möller en Anja Smid woonden ongeveer hun hele leven in Amsterdam en vielen - op zoek naar iets buiten de almaar drukkere metropool - als een blok voor een half overwoekerd 'boshuisje' aan de Duinweg in Schoorl. Ze lieten het moderniseren en nu draagt het de signatuur van Pronk Bouw.

Van Pronk Bouw hadden ze tot ze neerstreken in het Noord-Hollandse duingebied nog nooit gehoord, bekent Anja Smid aan tafel in de ruime en lichte woonkamer. "We waren hier nieuw, hadden nog geen netwerk. We waren bij de aankoop in contact

gekomen met Gert-Jan de Reus, die we eerst in de arm namen voor de bouwkundige keuring en later inhuurden als bouwbegeleider. Hij heeft ons in contact gebracht met Peer de Ruiter van Kerssens de Ruiter Architecten en adviseerde drie aannemers te laten komen. Daar zat Pronk Bouw bij."

Bij de uiteindelijke keuze gaf het gevoel de doorslag, zegt Robert Möller. "We zouden ongeveer al onze middelen in de 'vernieuwbouw' steken. Daar wil je wel een goed gevoel bij hebben. Dat kregen we bij Pronk Bouw. Dat kwam deels doordat het een wat groter bedrijf is, met diverse disciplines. Solide, dachten we, geen mensen die constant van hot naar her moeten. Daarnaast kwam het door de persoonlijke benadering. Bert Pronk was hier. Een innemende kerel. Maar hij zag er ook echt iets in. Dat konden we goed merken."

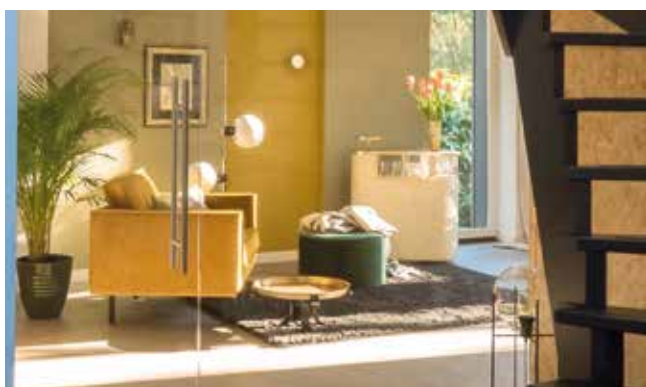

Markant

Drie bestaande muren en het oude houten dak bleven overeind. De rest ging neer. Vervolgens werd conform alle nieuwe normen een volledig nieuwe woning gerealiseerd, met een uitbouw. Rond de bestaande muren kwam een dertig centimeter dikke (isolatie)schil, met een fraaie houten aftimmering. Het oude houten dak werd voorzien van isolatie en kreeg vervolgens een strakke zinken afwerking, die aan een zijde doorloopt tot halverwege de buitenmuur. Zo maakte het oude 'boshuisje' plaats voor een even markant als eigentijds ontworpen woning, met een natuurlijke uitstraling. Geen robuuste blokhut, maar een fijnbesnaard, strak en desondanks speels bouwwerk.

'Niets gebeurde alleen maar omdat het op papier stond'

Het is anders geworden dan ze zich hadden voorgesteld, bekent Anja Smid. "Wij zagen een knus, met hout bekleed huisje voor ons. Het is getransformeerd tot iets dat veel moderner is, maar al bij het eerste ontwerp waren we heel enthousiast. Vervolgens konden we gaandeweg ook nog eigen ideeën inbrengen, zoals bijvoorbeeld de trap naar boven en de glazen wand tussen de entree en de woonkamer. En we zijn heel tevreden over de samenwerking, ook toen bij de uitvoering Wildeboer Bouw betrokken raakte. Pieter Wildeboer heeft het ontwerp in BIM uitgewerkt. Toen kwamen we boven budget, maar het was een beetje geven en nemen en dat was het dan ook. Nooit meer gezeur gehad. Cees en Marc waren twee consciëntieuze timmerlieden.

Stonden open voor alles. Dat gold trouwens steeds. Zodra we belden, was er altijd meteen terugkoppeling door Reyer Klepper, die projecteider was. Heel plezierig."

Vertrouwen

Het huis is uiteindelijk volledig getransformeerd volgens het bouwkundige ontwerp en de werktekeningen. Wat opviel: niets gebeurde alleen maar omdat het op papier stond. Anja Smid: "Ik merkte dat eerst al bij de twee timmermannen en later ook bij loodgieter/leidekker Frans, die het zinken dak kwam maken.

Ze wilden allemaal zeker weten dat het goed was en waren op een gezonde manier heel kritisch. Ik vond dat wel mooi om te zien. Het geeft veel vertrouwen in de mensen die op dat moment jouw huis aan het bouwen zijn.”

Uiteindelijk is de ‘vernieuwbouw’ tot in het kleinste detail volgens de tekeningen gerealiseerd. Robert Möller: “Alles was van A tot Z vastgelegd. In het begin oogde dat voor ons wat merkwaardig. Maar aan het einde van de rit zie je het waarom. De afwerking is overal tot in de puntjes verzorgd. Het eindresultaat is werkelijk prachtig.”

Grachtenpand 'terug gerestaureerd'
naar oorspronkelijk ontwerp

'Puur esthetisch genot'

In bijna anderhalf jaar tijd liet eigenaar Filip Delente zijn huis aan de Keizersgracht in Amsterdam terug restaureren naar het oorspronkelijke ontwerp. "Je geeft zo ook iets terug aan de stad."

"Kijk! Waar we nu zitten, dat is uniek. Een ruimte van misschien drie bij vier meter, maar tegelijkertijd liefst vijf meter hoog. Dat zie je nergens, alleen in dit soort prachtige, oude huizen. Wij, de bewoners van deze panden, zijn passanten. Dit huis staat er al honderden jaren en staat er ook ná ons nog eeuwen. Dan is het een ultieme kick zo'n architectonisch monument volledig in de oude luister te herstellen. Ik geef op deze manier ook iets terug aan de stad, waarin ik ben opgegroeid en mijn hele leven al met veel plezier woon."

Filip Delente valt even stil. In gedachten verzonken glijdt zijn blik langs de nieuw gestucte wanden. Dan zegt hij: "Het is op zichzelf natuurlijk wel een beetje 'madness', zo'n project. Wat wij met deze woning hebben gedaan, heeft aan tijd, inspanningen en geld vele malen meer gekost dan de grondige verbouwing van een woonhuis van vergelijkbare omvang dat geen rijksmonument is. Maar het is het in alle opzichten meer dan waard geweest. Dit huis anno nu is puur esthetisch genot."

"Verpest"

'Dit huis' is een pand aan de Amsterdamse Keizersgracht, ontworpen en gebouwd in 1684, in de loop van de eeuwen ingrijpend aangepast (Delente: "Ik zeg altijd ingrijpend verpest") en bij de laatste ingreep aan de hand van de oorspronkelijke bouwtekeningen en foto's van meer dan honderd jaar geleden weer geheel teruggebracht in de oorspronkelijke staat. Pronk Restauratie had een groot aandeel in de operatie.

Architectenbureau Vroom verzorgde het ontwerp en coördineerde de restauratie.

Delente kocht het huis enkele jaren geleden en was er "aanvankelijk eigenlijk niet veel mee van plan", zegt hij. "Het leek ook kansloos. De gemeentelijke dienst Monumenten en Archeologie is behoudend en je krijgt niet zomaar toestemming om monumenten te gaan vertimmeren, ook al wil je er iets moois mee doen. Maar van dit grachtenpand was in 1925 de originele voorgevel gesloopt om een kantooringang te kunnen maken voor het souterrain. Die 'nieuwe' gevel was lelijk, en dat bleef knagen. Op een gegeven moment heb ik Architectenbureau Vroom benaderd

en samen hebben we een balletje opgegooid bij de dienst. En tot onze verrassing was die bereid mee te werken." De opzet: het huis 'terug restaureren' naar het totaalontwerp zoals de architect dat ruim driehonderd jaar geleden had bedoeld - en waaraan elke verandering, hoe klein ook - „afbreuk doet", aldus Delente. "De tekeningen waren er nog - dat hielp", zegt hij. "Alleen hadden we geen foto's van de oorspronkelijke gevel. En dat was een groot gemis."

Foto's

Even dreigde het plan alsnog te sneuvelen. Maar toen maakte hij per toeval kennis met iemand die als kind naast het huis had gewoond dat hij had gekocht.

“Hij had foto’s van zijn huis die honderd jaar oud waren, alleen daar stond dat van ons maar voor de helft op. Toen de architect zo’n foto uit de lijst haalde om te laten vergroten, zagen we aan de achterkant een sticker van een fotograaf in Utrecht. Die hebben we opgespoord. Het bedrijf bleek nog te bestaan, drie generaties verder. En toen wij belden, hadden ze net het totale archief gedigitaliseerd. Niet veel later hadden wij de beschikking over een foto van ons volledige pand - vóór de grote ingreep in 1925.”

“Het is natuurlijk wel ‘n beetje ‘madness’, zo’n project”

Het was alsof het zo moest zijn, zegt de Amsterdammer, die aan de restauratie zelf - “een ongekend ingrijpende operatie” - louter goede herinneringen bewaart. Architect Vroom schakelde Pronk Restauratie in, “een fijn bedrijf met fijne mensen. Vaklieden, zonder meer. En op een plezierige manier heel betrokken. Op een dag kwam ik hier en hing er

een doek met de tekst ‘Sjaak veertig jaar bij de zaak’. Heel collegiaal, plezierig in de omgang, onderling, maar ook met mij.”

Secretenwand

Meer dan een jaar duurde de klus, waarbij geen detail werd vergeten. De voorgevel ging eruit, waarna de pui en natuurstenen opgang naar de deur op de bel-etage in oude luister konden worden hersteld. De fundering werd onder handen genomen en de balken vloer van de bel-etage (in 1925 opgehoogd om ruimte te creëren in het souterrain) werd op de oorspronkelijke hoogte teruggelegd. Het oude lichthof in het hart van het pand werd opengemaakt en de secretenwand die er ooit had gestaan, werd door Pronk weer teruggebracht. En net als vroeger is daar een toilet in gesitueerd.

Delente noemt het een van de onderdelen waarbij het vakmanschap van Pronk “ongelooflijk goed” tot uiting kwam. “Ik ben enorm tevreden. Terugkijkend kan ik niet anders zeggen dan dat het een goede beslissing is geweest deze grote opdracht uit te besteden aan Architectenbureau Vroom en Pronk.”

Pronk 'huisaannemer'
Grote Kerk Alkmaar

'Het zit 'm in het vakmanschap'

Met de 'Klim naar de Hemel' leverde Pronk Bouw een uniek aandeel in het 500-jarige bestaan van de Grote of Sint Laurenskerk in Alkmaar. Het project onderstreepte bovendien de steeds inniger gegroeide relatie die het bedrijf heeft met de Stichting tot Behoud van Monumentale Kerken in de Kaasstad.

"Het zit 'm in het vakmanschap. Het zijn mensen die weten waarover ze het hebben. Zeer goed in hun werk, deskundig in het restaureren. Een pluspunt is de kennis en knowhow bij het leidekkersbedrijf. Goede, gedreven vakmensen. Ik kan niet anders zeggen. Wij zijn blij dat we op zo'n bedrijf kunnen terugvallen."

Bestuurslid Fred Terhorst van de Alkmaarse Stichting tot Behoud van Monumentale Kerken -verantwoordelijk voor de grote verbouwingen en restauraties in de Grote Kerk - vindt er geen doekjes om: sinds de paden van de stichting en Pronk Bouw elkaar kruisten, heeft de bouwer uit Warmenhuizen een streepje voor.

Niet 'shoppen'

Kwaliteit en vakmanschap zijn wat waard, zegt hij. "Uiteindelijk gaat het erom dat we de kerk in stand houden, ook voor toekomstige generaties. En we kunnen constant gaan shoppen, maar je kunt je afvragen wat dat toevoegt. Wij hebben aardig in beeld hoe de markt in elkaar zit. En Pronk is in onze optiek een eerlijk bedrijf. Scherp aan de prijs, dat zonder meer, maar belangrijker vinden wij het vakmanschap, de transparantie en het vertrouwen over en weer. En met Arjen Wolse als aanspreekpunt zijn we heel blij."

Die stapte enkele jaren geleden voor de eerste keer de Grote Kerk binnen in verband met een op handen zijnde restauratie. "Chris Pronk had het pad al voorzichtig geplaveid", herinnert hij zich.

“Die had met ons leidekkersbedrijf al een keer een dakrestauratie uitgevoerd. Daarop volgde in 2015 de uitnodiging mee te dingen naar de opdracht voor de restauratie van het carillon. Dat ging zo goed, dat we de jaren erna stap voor stap zijn uitgegroeid tot ‘huisaannemer’.”

Zittend in het horecadeel van de Grote Kerk loopt hij de projecten nog eens na: na de restauratie van het carillon (inclusief aanpassing van de ophanging van de klok, het herstellen van houtrot en opknappen van ankers) volgde onderhoud aan de eikenhouten deuren, natuursteen en metselwerk. In 2017 werd de kosterij van een nieuw dak voorzien (isolatie en pannen) en werden aan de noordkant van de kerk de koppen van de steunberen opgehaakt omdat ze gingen werken door roestend ijzer.

Huzarenstukje

Datzelfde jaar vormde de Grote Kerk ook het decor voor een klein huzarenstukje: het herstel van een tussenkolom onder de librije. “De architect vertrouwde het niet”, zegt Arjan Wolse. “De ankers waren aan het roesten en hij vond dat er iets moest gebeuren. Wij hebben toen schenkels gemaakt om de bogen te ondersteunen en de kolom gedemonteerd. Steen voor steen hebben we uitgebikt, genummerd, gemerkt, geschetst en gefotografeerd. We hebben

de ankers verwijderd, schoongemaakt, omwikkeld met vetband en teruggeplaatst, zodat er geen vocht meer bij kan komen. Vervolgens hebben we

“Je ziet er niets meer van. Dat is natuurlijk ook de kunst van het restaureren”

de kolom steen voor steen hersteld. Je ziet er niets meer van. Dat is natuurlijk ook de kunst van het restaureren.”

Dat geldt ook voor het andere kleine onderhoud dat is gepleegd - het vernieuwen van de traptorentjes - en de grote werken van de afgelopen jaren: de restauratie van de librije in 2019 en het vervangen van elf grote natuurstenen vensters en glas-in-lood ramen in het noord- en zuidtransept van de kerk: vijf in 2018, zes in 2020. “Dat was naar verhouding een megaklus”, zegt hij, “ook al omdat er veel steigerwerk bij kwam kijken. We kijken er met genoegen op terug. Het is elke keer weer mooi om te mogen bijdragen aan de instandhouding van deze kerk. Het is toch dé blikvanger van Alkmaar.”

Klim naar de Hemel

Als hoofdaannemer tekende Pronk in 2018 bij de viering van het 500-jarig bestaan van de Grote Kerk voor de spectaculaire ‘Klim naar de Hemel’. In totaal werd 70.000 kilo staal gebruikt voor het steigercomplex dat naast, op en rond de kerk werd gebouwd en dat het bezoekers letterlijk mogelijk maakte op het dak van Alkmaar te staan. Een prachtig uitzicht over de wijde omgeving, met als ‘toetje’ het aanschouwen van ‘Het laatste Oordeel’ van Jacob van Heemskerck en het normaliter onbereikbare carillon.

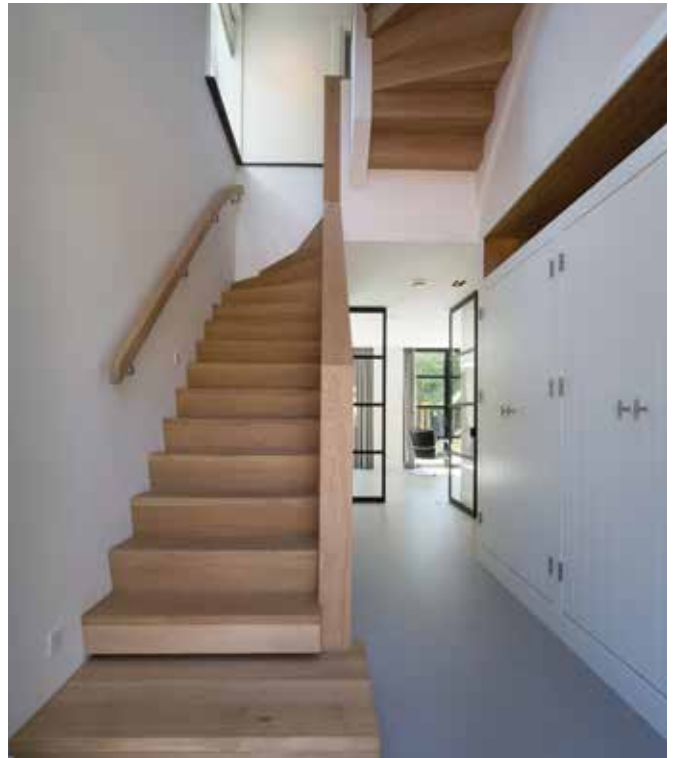

In alle opzichten een droomhuis

Eigentijdse villa met vleugje jaren dertig

Tien jaar na hun vertrek naar Bussum lonkte een terugkeer naar Noord-Holland Noord meer dan ooit. Enkele jaren geleden bemachtigden Martijn en Lydia in Bergen "een mooie plek met een huis erop". Negen maanden lang woonden ze er. Toen ging de woning tegen de grond, om plaats te maken voor een karakteristieke, eigentijdse villa.

Een klassieke voorgevel, een 'open' en 'uitgepakt' huis met grote raampartijen aan de achterzijde. De vrijstaande woning van Martijn en Lydia is helemaal van nu, maar ademt in alles ook de jaren dertig-sfeer die zij graag wensten, inclusief kenmerken de roodbruine baksteen én steekdak, met een kleine kap die aan de voorkant van de woning insnijdt op de grotere. Binnen is het modern, licht en ondanks de royale oppervlakte zeer gerieflijk. "We wisten dat het prachtig zou worden, maar het heeft onze verwachtingen

misschien nog wel overtroffen", zegt Lydia. "Het is in alle opzichten een droomhuis." Het ontwerp staat op naam van architect Ian van Adelberg van Sander Douma Architecten in Stompetoren, vertelt Martijn aan de grote, robuuste houten eetkamertafel. "Bij hen zijn we uitgekomen via Bert Pronk. Wij kennen Bert al jarenlang. Toen wij ons oriënteerden op nieuwbouw hebben wij veel woningen in de omgeving bekeken en schetsen gemaakt van wat wij mooi vonden. In gesprek met Bert gaf hij aan dat hij een architect kende die waarschijnlijk wel bij ons zou passen."

Proces

"Het ontwerpen en bouwen van een huis is een proces dat stap voor stap gaat", vult Lydia hem aan. Nadat we met Bert hadden gesproken, heeft hij ons in contact gebracht met Sander Douma architecten. Hij wist wat we zochten, waar we warm voor liepen en wie daar als ontwerper goed bij zou passen. Hij is zeker in de beginfase ook steeds overal bij betrokken geweest. Heeft meegedacht, suggesties gedaan en schoof ook aan bij de architect." Die voelde de wensen van het echtpaar feilloos aan, zegt Martijn. "Vanaf de allereerste schets voelde het goed. De vorm, de indeling, de ideeën erachter: het sloot vrijwel naadloos aan op onze wensen", zegt hij.

De bakstenen gevel met verdiepte voeg, de spekband als afwisseling in het metselwerk: de details maakten het af. "Maar het indrukwekkendst van het ontwerp was echt de traditionele voorgevel in combinatie met de glazen puien aan de achterzijde", zegt Lydia. "Er is echt optimaal gebruik gemaakt van zowel het bouwvlak als van het licht."

Plezier

Met Martijn kijkt zij met plezier terug op de bouw. "De crux was de voorbereiding: alles werd snel gedaan, maar tegelijkertijd werd wel overal de tijd voor genomen. Er was een strakke planning, die goed werd gevolgd. Wij kregen steeds te horen welke beslissingen wij op welk moment moesten nemen. Zo liep de bouw in alle opzichten voortdurend op rolletjes.

Het architectenbureau deed daarnaast ook de procesbegeleiding en dat liep perfect. Net als wij hielden zij ervan als alles bijtijds was geregeld."

Een extra voordeel: de toekomstige bewoners zaten er bovenop. "Gedurende de bouw woonden wij in het tuinhuis in de achtertuin", zegt Martijn. "Daardoor ontging ons niet alleen weinig, we waren ook voortdurend dichtbij én aanspreekbaar." Lydia kreeg zo diep respect voor de manier waarop het huis is gebouwd. "Aan alles proefde je vakmanschap en zorg voor een goed resultaat. Daar kwam bij, dat steeds overal aan is gedacht - ook als het ging om de impact van de bouw op de burens. Radio's gingen nooit te hard en als er bijvoorbeeld een kraan kwam, dan kregen de burens van tevoren een briefje in de bus. Dat maakte de bouw een heel relaxed proces."

Nieuwbouw bedrijfspand Hazera in Warmenhuizen

'Nou meneer, alles klopt'

Hazera, wereldleider in groentezaad(veredeling), klopte voor de bouw van een nieuwe kantoor- en laboratoriumomgeving aan bij 'naaste buur' Pronk Bouw. Manager Facilities Ton Endhoven heeft er geen seconde spijt van. "Pronk bouwt slim, snel en goed."

Bijna dagelijks passeerde Ton Endhoven de afgelopen jaren het terrein van Pronk Bouw, onderweg naar het Hazera-kassencomplex dat al aan de Machinestraat was verrezen.

Geen moment kwam het in hem op het bedrijf te benaderen voor de bouw van het nieuwe bedrijfscomplex. "Ik wist niet dat Pronk ook bedrijfspanden bouwde, totdat ik de mannen van Wildeboer Bouw een keer bezig zag bij een vergelijkbaar project. En ik wist dat Wildeboer bij Pronk hoorde. Toen heb ik de telefoon gepakt en Glenn gebeld. "Je hebt niet verteld dat jullie dit soort bouw ook deden", zei ik.

Gretig

Pronk Bouw greep de gelegenheid aan om - beaamt Glenn Pronk - "ook een project als dit in het portfolio te hebben. Om te kunnen laten zien dat we dit soort dingen ook doen." Ton Endhoven bemerkte een zekere "gretigheid", zegt hij. "Er lag snel een voorstel. En de prijs was mooi, ook ten opzichte van andere offertes die we hadden aangevraagd.

Dat schiep meteen vertrouwen. Bovendien hadden wij zoiets: we zijn hun burens. Dan moet het er wel tiptop uit komen te zien.”

“Het is een bouwer van weinig woorden, maar wel van meedenken en meevoelen”

De ervaringen met Pronk tijdens de bouw zijn positief geweest, zegt hij. “Pronk bouwt slim, snel en goed. Er is veel uitbesteed, maar ook in de samenwerking met gespecialiseerde aannemers was het een goed geoliede machine. Pronk is een gerenommeerd bedrijf. Het staat goed bekend en heeft dat ook

bij ons laten zien, vind ik. Het is een bouwer van weinig woorden, maar wel van meedenken en meevoelen. Dat was vooral te merken aan de eigen inbreng. Die kwam gevraagd en ongevraagd.”

Ambitieuus

Een geroutineerde bouwer die er zó bovenop zit als Pronk deed: hij vond het mooi om te zien. “De planning was heel ambitieus en achteraf misschien iets te krap, maar werkinhoudelijk stond het als een huis. Alles was tot in de puntjes voor elkaar. Goede organisatie, goede vaklieden. De man die de kozijnen kwam plaatsen, zei op een gegeven moment tegen me: ‘Nou meneer, dit maak ik niet vaak mee, maar alles klopt tot op de millimeter’. Ik denk dat daarmee alles is gezegd.”

“Extreem” vakmanschap wekt Westfries Langhuis weer tot leven

Perfekte imperfectie

De eerste keer dat hij er kwam, stak alleen de bovenste meter van het huis nog boven het groen uit. Het was verwilderd, vervallen en vergaan. Maar bouwkundige Daan Wolthuis van Vereniging Hendrik de Keyser zag er muziek in. Samen met Pronk Restauratie tekende hij in Oosterleek voor de ‘reanimatie’ van een historisch Westfries Langhuis.

“Ongekend uitdagend.” Met ogen die tijdens het gesprek steeds opzichtiger twinkelen van plezier en nippend aan zijn koffie karakteriseert Daan Wolthuis - midden in een volgende restauratieklus in hartje Hoorn - in twee woorden zijn herinnering aan het project in Oosterleek. “Een zeer complex, maar heel bijzonder project, uitgevoerd onder de ogen van heel restauratie-minnend Nederland. Het was manoeuvreren op de vierkante millimeter, voortdurend kijken of wat we wilden ook echt kon. We hebben nooit de gemakkelijkste weg gekozen. Maar het resultaat mag er zijn.”

Het Westfries Langhuis in Oosterleek - gebouwd in de 18e eeuw, laatste in zijn soort en daarmee van grote cultuurhistorische waarde - was nog geen twee jaar geleden zwaar in verval. Het was al jaren onbewoond en door slepende meningsverschillen in de familie kwam het niet op de markt. “Wij hebben het uiteindelijk net op tijd kunnen verwerven”, zegt Wolthuis. “Het verval was al zo ver gevorderd, dat vanwege de gevaarlijke situaties hekken om het huis waren geplaatst.”

“Soms sta je als bouwkundige voor een raadsel. Dan is er altijd nog de vakman”

Formidabel

Wie de foto's ziet van vóór de restauratie, vraagt zich af hoe het nog is gelukt het langhuis in oude luister te herstellen. Daar was dan ook een meedenkende, geduldige, vindingrijke aannemer voor nodig, zegt Wolthuis. “Pronk heeft hier bijzonder werk geleverd. Je hebt een aannemer nodig die snapt wat de bedoeling is en die dat kan invullen. Ik was gaandeweg voortdurend op allemaal kleine puntjes aan het hameren. Ik dacht: die mannen moeten doodmoe van me worden. Maar met name Ton Wever vervulde een formidabele rol. Hij had aan een half woord genoeg. Zonder zo'n voorman was de restauratie nooit zo goed gelukt.”

Ton Wever moet lachen als hij de complimenten hoort. “Vrij heftig” vond hij het, toen hij voor de eerste keer in Oosterleek kwam. “Maar ik dacht ook: we merken het wel. Je moet soms niet alles willen overzien, dan lig je er toch maar wakker van. We hebben het zo praktisch mogelijk aangevlogen. Vanaf een stelling rondom het huis zijn we afstanden gaan opnemen en hebben we scheefstanden en maten vastgelegd. Vervolgens durfden we delen van het huis weg te gaan halen. We zorgden er voortdurend voor, dat we zo min mogelijk met spullen sleepten. Stenen, stukken muur: we hielden het steeds dichtbij de plek waar het vandaan kwam. En we fotografeerden alles. Want anders weet je het op een gegeven moment niet meer.”

Plezier

Op de samenwerking met Daan Wolthuis - en de goede band die gaandeweg ontstond - kijkt hij met veel plezier terug. "Bouwen is voor een groot deel ook vertrouwen kweken. Daan was bang dat we hem een beetje een zeiksnor zouden vinden, maar daar was geen sprake van. We wisten echt wel dat hij aan behoorlijk strikte regels was gebonden. En we snapten ook de spanning die er soms op stond. Wat hij zei, sneed hout. En van de manier waarop hij vanuit zijn positie naar dingen keek, heb ik zelf ook veel geleerd."

Werkinhoudelijk denkt Ton Wever niet "dat ik dit ooit nog ga overtreffen. Zulke projecten, waarin het bij tijd en wijle best spannend is, komen zelden op je pad. Lukt het om die muur scheef te laten staan? Kunnen we die vloer laten aflopen, zoals de bedoeling is? Krijgen ze het in de werkplaats voor elkaar de kozijnen en roedes scheef te maken? Tegelijkertijd was er veel creativiteit en praktisch inzicht nodig. En wat ik ook boeiend vond, is dat we een goed beeld kregen van de manier waarop ze honderd of tweehonderd jaar geleden bouwden."

Openbaring

Daan Wolthuis vond de praktische vindingrijkheid bij Pronk bij tijd en wijle een uitkomst, zegt hij. "Soms sta je als bouwkundige voor een raadsel, dan heeft de theorie ook geen antwoord. Wat ik heb geleerd: dan is er altijd nog de vakman." Zo werd een verzakte stenen achtermuur die

'rechttop' moest worden gezet om een brede scheur in een zijmuur weg te werken eerst 'doorboord', toen vastgezet met steigerpijp en daarna - bijeengehouden met een balkenconstructie - weer 'op z'n plek' gevijzeld. "Ik had het zelf nooit kunnen bedenken. Maar het resultaat was precies goed."

"Pronk Bouw heeft hier heel bijzonder werk geleverd"

Want de bouwvalligheid, de krakkemikkigheid ... veel ervan moest worden bewaard, zegt hij. "Muren móesten juist een tikje scheef staan, vloeren moesten schuin aflopen. Het moest niet piekgaaf worden. De toegevoegde waarde zat 'm juist in het laten zien van de ouderdom. Alles wat je in zo'n geval perfect maakt, klopt niet. De perfectie zat 'm in de imperfectie."

Hij is "trots" op het eindresultaat, iets wat Ton Wever volmondig onderschrijft. "Het mooie is dat we het met z'n allen écht weer hebben gemaakt zoals het vroeger was. Op een gegeven moment kwam Glenn Pronk kijken met zijn vader Adri. Die noemde het 'een totaalrestauratie waar alles in zit'. Dat was een heel mooi moment. Ik denk dat dit werk een toonbeeld is van extreem vakmanschap. Het 'kunnen' van mensen is daarin van groot belang. Maar we konden dit óók bereiken door het vertrouwen dat er was."

'Kind aan huis' bij
Sint Lambertuskerk De Weere

Kennis, kunde én een hoge gunfactor

Het is een van de oudste gebouwen in het portfolio van Pronk Bouw: de rooms-katholieke Sint Lambertuskerk in De Weere. De bouwer is er al bijna een halve eeuw 'kind aan huis'. Het 'geheim': vakkennis, vakmanschap en een hoge gunfactor.

Een klein dorp, een hechte gemeenschap, een bloeiende parochie. Waar vandaag veel kerkgemeenschappen onder druk staan, floreert die in De Weere. In totaal telt de rond 1907 gebouwde kerk - de enige in Noord-Holland die is vernoemd naar de heilige Lambertus - 1200 parochianen. Zij komen behalve uit De Weere uit Sijbekarspel, Abbekerk en Twisk.

Het zou een stuk slechter kunnen, weet ook penningmeester Jos van Diepen van de Lambertus Kerkraad. "We hebben een grote schare vrijwilligers, onder wie veel vijftig-minners. Natuurlijk, de maatschappelijke ontwikkeling gaat niet aan ons voorbij. We hebben een speciale werkgroep kerkvernieuwing, die vormgeeft aan de buitenkerkelijke activiteiten. Dat is een ontwikkeling die bij een deel van de parochianen best nog gevoelig ligt. Aan de andere kant ziet iedereen de noodzaak."

Hecht

Jos van Diepen is al jarenlang penningmeester en maakte de laatste grote renovaties van de kerk mee. Stuk voor stuk kwamen die op het conto van Pronk Bouw. "Pronk kwam hier ruim dertig jaar geleden voor het eerst", zegt hij. "In de loop van de tijd is een hechte relatie ontstaan. Pronk is aan de ene kant een logische partij vanwege de kennis. Als kerk kun je niet zomaar een bouwer inschakelen, je hebt een gespecialiseerd bedrijf nodig. Tegelijkertijd is in de loop van de jaren een hoge gunfactor ontstaan. De samenwerking is altijd buitengewoon goed en plezierig geweest."

Projectbeleider Peter Rietveld van Pronk Bouw knikt instemmend. Hij kwam eind jaren tachtig al samen met Adri Pronk al in de kerk, toen nog met een spijkerschort om zijn middel. "De eerste keer werkten we aan de zijkant van de traptoren. Ook hebben we toen de steigerbouw gedaan voor de leidekkers. Later ben ik calculatie en projectbegeleiding gaan doen. De relatie is zo hecht, dat we ook dingen zijn gaan terugdoen voor de lokale gemeenschap. Zo is bij de laatste grote voegklus een voeger uit het dorp in de arm genomen, die onder onze supervisie aan de slag is gegaan."

Eenvoudig

"Zo help je elkaar een beetje", knikt Jos van Diepen instemmend. Hij noemt de huidige tijd „niet te vergelijken" met vroeger, toen lokale kerkgemeenschappen met financiële steun van het bisdom hun eigen boontjes dopten en het bisdom Haarlem zelfs eigen rayonarchitecten had. "Tot niet zo heel lang geleden was het eenvoudig. Als het voegwerk moesten worden vervangen, dan pleegden we een telefoontje naar Warmenhuizen en werd dat geregeld. Tegenwoordig moeten we eerst in kaart brengen om hoeveel strekkende meters aan voegwerk het gaat in verband met de subsidie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de provincie. En dan gaat het grote rekenwerk beginnen." De kerkgemeenschap kan daarbij voor een groot deel leunen op de expertise van de Monumentenwacht Noord-Holland, dat tekent voor periodieke inspectie, en van Bouwadvies Groot Holland (BGH), dat de kosten van onderhoud in kaart brengt en bouwbegeleiding doet. Van Diepen is vol lof over BGH. "Het is een bureau met monumenten en met name kerken als specialisatie. Het heeft een schat

aan ervaring. Het beoordeelt offertes en krijgt daardoor veel kostenramingen onder ogen. Dat is belangrijk, want elke euro is er tegenwoordig één.”

“De samenwerking is altijd buitengewoon goed en plezierig”

Onvoorspelbaar

Daarbij geldt: elke restauratie heeft een onvoorspelbaar karakter. “Er komen altijd dingen aan het licht waar geen rekening mee is gehouden”, beaamt Peter Rietveld. “En soms krijgt onvoorzien werk noodgedwongen voorrang ten koste van geplande werkzaamheden. Die moeten dan worden uitgesteld. Elke keer geldt eigenlijk wel: het een komt erbij, het ander gaat eraf. Want

onverwacht houtherstel, ongediertebestrijding: het kan zomaar voorkomen. Daar kijken we altijd in overleg naar.”

De afgelopen vijftien jaar is Pronk de kerk volgens hem “vrijwel volledig in de rondte gegaan”. De start was begin deze eeuw met de grote dakvlakken. “In 2015 hebben we het gietijzeren hek, een rijksmonument, volledig gerestaureerd. Daarvoor zat de eerste fase van het kerkschip, daarna de tweede fase. Aansluitend is de toren volledig gerestaureerd, inclusief voeg- en leiwerk, houtherstel, ongedierteherstel en loodwerk. Daarna volgde het herstel van tien grote buitendeuren, die aan de onderzijde waren ingerot. Het was al de tweede keer dat we die deuren onder handen namen. Toen ze bij ons in de werkplaats lagen, zagen we ons eigen herstelwerk van de vorige keer terug. Zo lang komen we hier inmiddels.”

Pronk Leidekkers vervangt dak monumentale Haarlemse villa

'Altijd dat eerlijke verhaal'

Hij had, eerlijk gezegd, "geen idee" waaraan hij begon toen hij in 2009 samen met zijn compagnon Roger Davids de uit de periode 1911-1914 daterende "Villa Uyt den Bosch" in Haarlem-Zuid kocht. De jaren daarna had Robert Bolhuis het vooral druk met de regie over de restauratie. Pronk Leidekkers droeg bij aan de vervolmaking.

Nee, een bouwkundige is hij niet. Een ondernemer is hij wel. En een tikje eigenzinnig. Dus deed Bolhuis met zijn compagnon een bod op de villa, toen die in 2009 te koop kwam, zegt hij in een van de fraaie vertrekken van het gerestaureerde monument. "We dachten: als we dit toch eens zouden kunnen kopen ... Tegelijkertijd was onze geldbron niet onuitputtelijk. We zeiden tegen de verkoper: dit is wat we hebben, meer is er niet. Het bod werd afgewezen. Maar het was crisis in de bouw en in het vastgoed. Niemand wilde of durfde. Dat bordje 'te koop' bleef maar staan. En toen kwam daar dat telefoontje: 'akkoord'." Het was een "onwezenlijk moment", herinnert hij zich. En het was het startsein voor een drie jaar durende restauratie, waarin niets bleef zoals het was. "We hebben zelf voor een groot deel de regie gehouden. Zoiets als dit doe je een keer in je leven en dan wil je het ook écht beleven. Maar je bent wél afhankelijk van vakmanschap en mensen die je in zo'n proces als niet-bouwkundige kunt vertrouwen."

Krediet

In dat proces heeft Pronk Leidekkers de afgelopen jaren veel krediet opgebouwd, blijkt uit zijn verhaal. "Het dak had aanvankelijk geen prioriteit, maar kreeg dat naarmate de algehele restauratie vorderde als gevolg van lekkage steeds meer. Op een gegeven moment ben ik een leidekker voor monumenten gaan zoeken. Zo kwam ik bij Pronk uit. Ik had geen

idee wat voor bedrijf het was. Maar het contact was aan de telefoon meteen al oké. Het verhaal klonk als een klok. Het klikte."

Aan tafel knikt Chris Pronk instemmend. "Het eerste contact verliep inderdaad al heel plezierig en open. Voor mij is belangrijk dat ik de horizon kan aftasten. Wat zijn de wensen? Wat zijn de mogelijkheden? Hoe is de werkelijke situatie? Vervolgens kan ik daar een plan op trekken en een voorstel doen. Uitgangspunt is altijd de wensen naar de mogelijkheden in te vullen, zo realistisch mogelijk."

*"Als er eens iets gebeurde,
dan werd het netjes opgelost,
zonder gedoe"*

Zo kon het gebeuren dat de inbreng aanvankelijk beperkt bleef tot relatief kleine, noodzakelijke ingrepen. Dat gaf wel de gelegenheid uitvoerig aan elkaar te snuffelen, zegt Bolhuis. "En dan merk je: deze jongens verkopen geen lucht. Elke keer als er

iets was, dan kwam Chris langs en droeg hij goede oplossingen aan. Het was wat ons betreft dan ook geen vraagteken wie we moesten bellen op het moment dat het dak in zijn geheel aan de beurt was.”

Klokkenstoeltje

Om de kosten niet onnodig op te jagen, ontwikkelde Chris Pronk een plan dat paste in de restauratievergunning die ooit voor het imposante monument was verleend en zocht hij daar een passende Spaanse natuurlei bij. Ook maakte hij een voorstel voor de restauratie van het klokkenstoeltje bovenop de toren. Robert Bolhuis: “Dat was best een operatie. Er zit een windvaan op. Die is door de Baron van Hardenbroek, die dit in de vorige eeuw heeft laten bouwen, ooit verguld. Bij de start van de dakrenovatie is die eraf gehaald, naar de smid gebracht en opnieuw verguld. Daarna hebben we hem herplaatst. Dat voelde als de kers op de taart.”

Uitdaging

Pronk had ruim tien weken werk aan het immense dak. “We waren net voor de bouwvak klaar”, zegt Chris Pronk. “Maar het was een nat voorjaar met veel

regen. Dat was voortdurend een uitdaging. Als we een deel van de oude leien hadden weggehaald, dan moesten we direct ‘afzeilen’ omdat het door de nette afwerking binnen niet mocht gaan lekken. Ik heb daar wel wakker van gelegen als het ‘s nachts weer eens plensde. Als het maar goed is afgedekt, dacht ik dan.”

Robert Bolhuis lacht: “We zijn er volgens mij redelijk lekkagevrij doorheen gekomen. En ik herinner me deze klus bepaald niet vanwege de schade. Als er eens iets gebeurde, dan werd het netjes opgelost, zonder gedoe. En ik vond dat we een stel aardige, nette kerels op het dak hadden. Over en weer was er begrip dat er moest worden gewerkt. Die wisselwerking was prima.”

Het paste naadloos in het beeld zoals hij dat al had opgebouwd van Pronk. “Betrouwbaar, deskundig, plezierig in de omgang. Ze weten wat ze doen. Er was bij hen soms meer bezorgdheid dan bij ons. En er was altijd dat eerlijke verhaal, nooit het zoeken naar handel. Wij hebben geluk gehad dat we mensen hebben getroffen met zo’n liefde voor het pand.”

Gasloze en duurzame nieuwbouw in Jisp

'Een ongekend oog voor detail'

Ze grepen als hoofdstedelingen naast een CPO-project in de vroegere Montessorischool van Johan Cruijff in Amsterdam, reden tijdens een openhuizendag naar Wormer voor een handvol bezichtigingen en pakten op de terugreis tóch dat kaveltje in Jisp nog even mee. En precies dáár wonen Wessel Roos en zijn vrouw Nina inmiddels met de kinderen.

Wessel Roos - in het dagelijks leven architect bij Zijlstra Schipper in Wormer - moet nog een beetje lachen als hij terugdenkt aan zijn eerste kennismaking met het stukje grond. "Het laatste onbebouwde deel van de Weiver", zegt hij. "Het was één grote bramenstruik, van ik denk wel vier meter hoog. Pure woestenij. Maar toch: de plek voelde meteen goed."

Dus kreeg het bezoek een vervolg. Hij maakte in 3D een ruw ontwerp om de mogelijkheden te verkennen. Niet veel later volgde, onder voorbehoud van bestemmingsplanwijziging en omgevingsvergunning, de aankoop van de grond. "Nadat het verder was uitgewerkt, heb ik het plan - een co-creatie van mijn vrouw en mij - gepresenteerd aan de gemeenteraad."

Solide

Vlak daarna startte de zoektocht naar een aannemer met een duidelijk profiel, zegt Wessel Roos. "Wij wilden - mijn vrouw is projectleider duurzaamheid in Amsterdam - een duurzaam huis. Dus zijn we op internet gaan googelen op Noord-Holland, aannemers en duurzaamheid. We kregen vier namen op het scherm waarvan ik dacht: dat lijken solide partijen. Met een aantal zijn we in gesprek gegaan. Een ervan was Pronk Bouw." In Warmenhuizen schoven ze aan bij Bert Pronk. "Recht door zee, uitgesproken en duidelijk. Hij zei bijvoorbeeld eerlijk dat ze als aannemer doorgaans niet de goedkoopste zijn, maar ook

dat ze samenwerken met gerenommeerde partijen. Belangrijk voor ons was het verhaal over een vrijstaande villa die ze net hadden gebouwd in Driemond. Duurzaam, damp-open, andere materialen dan standaard, nagenoeg eco-design en bijna zelfvoorzienend. Dat gaf de zekerheid dat er ervaring was met het type woning dat wij ook wilden realiseren. Die expertise woog zwaarder dan de prijs."

"De expertise woog zwaarder dan de prijs"

Speciaal

De realisering van de houtskeletwoning nam uiteindelijk iets meer dan een half jaar in beslag. "Gebouwd van duurzaam en hernieuwbaar materiaal, gasloos en voorzien van balansventilatie en warmtepomp", zegt Wessel Roos. "Het overtreft onze verwachtingen in alle opzichten. Het idee dat je woont in een huis dat je samen hebt bedacht en ontworpen, maakt het extra speciaal."

Hij kijkt met plezier terug op de bouw, die Pronk Bouw coördineerde en waarbij hij veel te maken kreeg met Erik Terpstra, die hij kende uit het verleden. "Het was wat mij betreft een hele goede samenwerking. Fijne mensen, recht door zee, communicatief sterk, ook naar de buurt toe. Het is een bedrijf dat hele goede partijen om zich heen heeft verzameld en kwalitatief heel goed werk levert. Het oog voor detail is ongekend, het afwerkingsniveau hoog. Niets is afgeraffeld, elk detail kreeg de aandacht die het nodig had. Dat is enorm fijn. Daar word je als opdrachtgever en architect uitgesproken blij van."

PRONK BOUW

Machinestraat 2
1749 DT Warmenhuizen

(0226) 391374
info@pronkbouw.nl
www.pronkbouw.nl

Volg ons ook op

Aandacht voor ambacht